

มารยาท

ชาวพุทธและศาสนาอื่น

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ROBERTSON, JAMES LANE

มารยาท

การถวายของ

แก่พระสงฆ์

ต้องทำอะไร ???

การถวายสิ่งของ

หรือเรียกว่า **การประเคน**

คือ การยกสิ่งของอันควรแก่สมณะบริโศ

ซึ่งของที่ถวายพระภิกษุนั้นต้องเป็น

ต้องไม่หนักหรือใหญ่เกินไป

การประเคนสิ่งของแก่พระสงฆ์

ผู้ชาย

นั่งท่าเทพบุตร ค้อมตัวเล็กน้อย
ยกสิ่งของด้วยมือทั้ง 2 ข้าง
ผู้ชายสามารถถวายได้โดยตรง

ผู้หญิง

นั่งพับเพียบหรือท่าเทพธิดา
ยกสิ่งของด้วยมือทั้ง 2 ข้าง
ผู้หญิงวางสิ่งของบนผ้าที่ทอดรับ

รู้รึอไม ?

ภักตอาหาร
ที่ประเคนแล้ว
ห้ามจับต้องอีก
ถ้าจับต้องประเคนใหม่

สิ่งของที่
ควรถวาย

เรียกว่า
เครื่องไทยธรรม
ตัวอย่างเช่น

อาหาร

ยาต่างๆ

มารยาท ขณะฟังธรรม ของชาวพุทธ

ต้องทำอะไร ???

การฟังธรรม

หรือเรียกว่า **การฟังเทศน์**

เป็นประเพณีที่นิยมปฏิบัติในงานต่างๆ

ทั้งที่เป็นงานมงคล และงานอวมงคล

เป็นการเผยแพร่พระพุทธศาสนา

การปฏิบัติตนในขณะฟังธรรม

ตั้งใจฟัง

ผู้ฟังควรตั้งใจฟังธรรม
ด้วยความเคารพ
เพื่อจะได้เข้าใจใจพระธรรม

ไม่รบกวน

ผู้ฟังไม่ควรกระทำการใดๆ
ที่เป็นกรรบกวนผู้อื่น
หรือแสดงว่าไม่เคารพพระธรรม

การปฏิบัติตน //

เพื่อประโยชน์

ต่อศาสนา

ต้องทำอะไร ???

ชาวพุทธควรศึกษาหาความรู้

ทางโลก

การศึกษาวิชาสามัญต่างๆ
ตามความสนใจและถนัดของตน
เพื่อประโยชน์ในการใช้ชีวิต

ทางธรรม

การศึกษาหลักธรรมของศาสนา
เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ
และนำไปปรับใช้ในการชีวิต

การปฏิบัติตามหลักธรรม ประเพณี พิธีกรรม

ตาม
หลักธรรม

การปฏิบัติตามหลักธรรม เช่น
การรักษาศีล 5 ให้ครบถ้วน
การปล่อยวางและหาทางพ้นทุกข์

เข้าร่วม

การเข้าร่วมประเพณีและพิธีกรรม
เช่น การทำบุญตักบาตร
การทำบุญในวันสำคัญต่างๆ

การเผยแผ่และปกป้องศาสนา

เผยแผ่

เราสามารถเผยแผ่ศาสนาได้ เช่น
นำธรรมะมาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน
อธิบายหลักธรรมแก่ผู้อื่นให้เข้าใจ

ปกป้อง

ชาวพุทธควรร่วมกันปกป้องศาสนา
เช่น ตักเตือนผู้ทำลายศาสนา
ให้คำอธิบายต่างๆ เพื่อให้เข้าใจศาสนา

ศาสนพีรี

ศาสนาพุทธ

ศาสนาพืธี

คืออะไร ??

และมีอะไรบ้าง

เรามาเรียนรู้ไปด้วยกันค่ะ

ศาสนพิธี

หรือเรียกว่า พิธีกรรมทางศาสนา

เป็นแนวปฏิบัติให้ชาวพุทธถือปฏิบัติ

แต่ละศาสนาจะมีศาสนพิธีที่ต่างกัน

แต่ละศาสนพิธีจะมีวัตถุประสงค์ที่ต่างกัน

การอาราธนา

หมายถึง

การกล่าวเชิญพระสงฆ์

ในพิธีให้ศีลสวดพระปริตร

ก่อนการประกอบพิธีกรรม

อาราธนาศีล อารานาธรรม อารานาพระปริตร

อาราธนา

ศีล 5

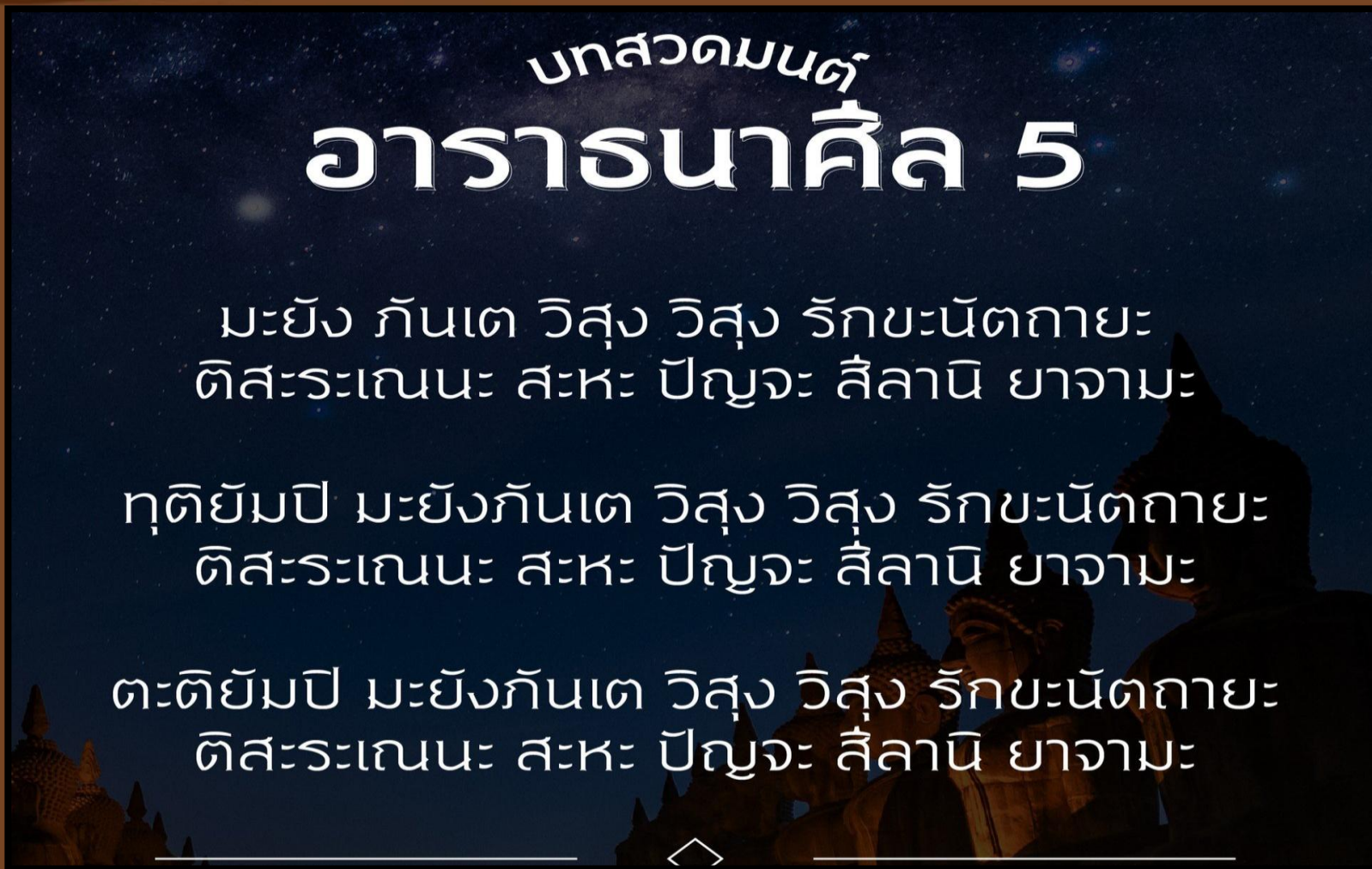
บทสวดมนต์

อาราธนาศีล 5

มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะนัตถายะ
ติสสะระณนะ สะหะ ปญฺจะ สี้ลานิ ยาจามะ

กุติยัมปิ มะยังภันเต วิสุง วิสุง รักขะนัตถายะ
ติสสะระณนะ สะหะ ปญฺจะ สี้ลานิ ยาจามะ

ตะติยัมปิ มะยังภันเต วิสุง วิสุง รักขะนัตถายะ
ติสสะระณนะ สะหะ ปญฺจะ สี้ลานิ ยาจามะ

อาราธนา

พร=ธรรม

คำอาราธนาพระธรรม

(ตั้งนะโม 3 จบ)

พรหมมา จะ โลกาธิปัตติ สะหัมปัตติ
กัตถัญชะลี อ้นธิวัรัง อะมาจะถะ
สันตึระ สัตตปาปะระชักกะชาติกา

WWW.MTHAI.COM

อาราธนา

พระปริตร

คำอาราธนาพระปริตร

(ตั้งนะโม 3 จบ)

วิปัสสีปะฏิพาหามะ สัพพะสัมปัตตัสสัทธินา
สัพพะ ทุกขะ วินาสามะ ประริตตัง
พรุถะ มังคะลัง

WWW.MTHAI.COM

ศาสนาผี

อะไรนั่น ??

เปิดป้าย ท้ายกัน

เลือกหมายเลขกันน้ำ

จัมที่หมายเลข เปิดแผ่นป้ายและทาย “ศาสนพิธี”

ศาสนพิธี

นี่คือ

??

อะไร

1	2	3	4
5	6	7	8
9			
10	11	12	

จัมเฉลย

การบวช

เป็นศาสนพิธีที่เป็น **พุทธบัญญัติ**
คือ พระพุทธเจ้าทรงตั้งกฎบังคับไว้

การบวช เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

การบรรพชาและการอุปสมบท

การบวช แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ

บรรพชา

หมายถึง การบวชเป็นสามเณร
ผู้ที่บวชต้องอายุ 7 ปีขึ้นไป
จะรักษาศีลจำนวน 10 ข้อ

อุปสมบท

หมายถึง การบวชเป็นพระภิกษุ
ผู้ที่บวชต้องอายุ 20 ปีขึ้นไป
จะรักษาศีลจำนวน 227 ข้อ

ขั้นตอนการบวช

1. ให้ผู้ปกครองนำผู้บวชไปแจ้งเจ้าอาวาส
2. พระอุปัชฌาย์พิจารณาคุณสมบัติผู้ที่จะบวช
3. กำหนดวันเวลาที่จะบวชหลังพิจารณาคุณสมบัติ
4. “นาค” ฝึกท่องคำขอบวชและฝึกมารยาท
5. ผู้ปกครองเตรียมจัดหาเครื่องบวช
6. นาคปลงผม โกนคิ้ว แต่งชุดขาวและเข้าพิธีในบวช

ศาสนาพิธี

ต่อไปคือ ?

เปิดป้าย ท้ายกัน

เลือกหมายเลขกันนะ

จัมที่หมายเลข เปิดแผ่นป้ายและทาย “ศาสนพิธี”

ศาสนพิธี

นี่คือ

??

อะไร

1	2	3	4
5	6	7	8
9			
10	11	12	

จัมเจลย

การทอดผ้าป่า

คือพิธีที่ สามารถกระทำได้ทั้งปี

เวลาใดแล้วแต่สะดวก แต่ละวัดทำได้หลายครั้ง

รูปแบบการทอดผ้าป่ามีหลายรูปแบบ

เช่น ผ้าป่าสามัคคี ผ้าป่าหางกฐิน เป็นต้น

ผ้าป่า

เรียกว่า ผ้าบังสุกุลจีวร

เดิมพระพุทธรเจ้าให้พระรับได้แต่ผ้าบังสุกุล

ต่อมาหมอชีวกโกมารภัจจ์

ได้ขออนุญาตต่อพระพุทธรเจ้าให้ภิกษุ

รับจีวรที่ชาวบ้านถวายได้

ประเภทของผ้าป่า มี 2 ประเภท

ผ้าป่า
สามัคคี

จัดขึ้นโดยคณะกรรมการจัดทอดผ้าป่า
มีการแจกฎีกาให้ช่วยทำบุญ
เพื่อหาทุนใช้สำหรับก่อสร้างโบสถ์ ฯ

ผ้าป่า
หางกฐิน

การทอดกฐินแล้วทอดผ้าป่าไปด้วย
มีเครื่องไทยธรรมลงในกระเจาด เอามาปัก
เอาผ้าห้อยนำไปทอดพร้อมกฐิน

ขั้นตอน การถวายผ้าป่า

1. จัดกองผ้าป่าวางไว้ในที่เหมาะสม
2. นิมนต์พระภิกษุ 1 รูปขึ้นไป
3. ทายกกล่าวนมัสการพระรัตนตรัย/อาราธนาศีล
4. พระภิกษุให้ศีล สมาทานศีล
5. ทายกกล่าวนำถวายผ้าป่า
6. พระจะชักผ้าป่า/สวดอนุโมทนา/ประธานพิธีกรวดน้ำ

คำถวาย

ผ้าป่า

(ตั้งนะโม 3 จบ)

อิมาหิ มะยัง ภันเต ปังสุกสะจีวะราหิ
สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ
สาธุนิ ภันเต ภิกขุสังโฆ

WWW.MTHAI.COM

ศาสนาพิธี

ต่อไปอะไรน่า

เปิดป้าย ท้ายกัน

เลือกหมายเลขกันน้ำ

จัมที่หมายเลข เปิดแผ่นป้ายและทาย “ศาสนพิธี”

ศาสนพิธี

นี่คือ

??

อะไร

1	2	3	4
5	6	7	8
9			
10	11	12	

จัมเจลย

พิธีทอดกฐิน

เป็นพิธีที่ 1 วัด 1 ปี ทำได้เพียงครั้งเดียว

นำผ้ากฐินไปวางไว้หน้าพระสงฆ์อย่างต่ำ 5 รูป

แล้วให้พระสงฆ์รูปใดรูปหนึ่งได้รับมอบหมาย

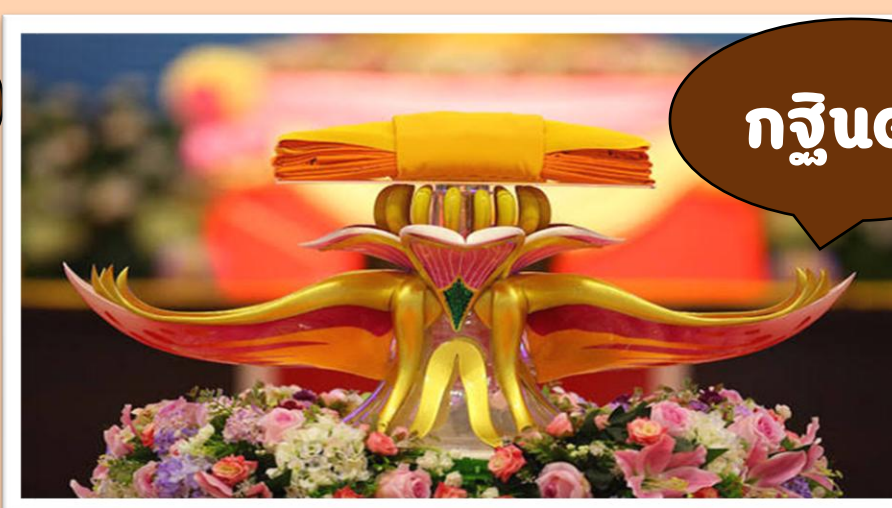
จากคณะสงฆ์ทั้งหมดเป็นเอกฉันท์ให้เป็นผู้รับกฐิน

กฐิน แบ่งออกเป็นหลายประเภท

กฐินหลวง

กฐินที่อยู่ในหลวงพระราชทานด้วยตนเอง
หรือพระบรมวงศานุวงศ์
ไปพระราชทาน ณ พระอารามหลวง

กฐินต้น

กฐินที่อยู่ในหลวงเสด็จไปทอด
ด้วยพระองค์เอง
ยังวัดราษฎร์

กฐิน แบ่งออกเป็นหลายประเภท

กฐิน
สามัคคี

กฐินที่พระราชาวงค์ จักรการ ประชาชน
ไปทอดร่วมกัน โดยจองล่วงหน้า
ไว้ก่อนตั้งแต่ในพรรษา

กฐิน
ราชฎร์

กฐินที่ประชาชนทั่วไปทอด
ตามวัดราชฎร์ แบ่งเป็น
กฐินส่วนบุคคล กฐินสามัคคี

กฐิน แบ่งออกเป็นหลายประเภท

กฐินพระราชทาน

กฐินที่อยู่ในหลวงพระราชทานผ้ากฐินทานและเครื่องกฐินแก่พระบรมวงศานุวงศ์
ข้าราชการส่วนราชการหรือเอกชนให้ไปทอด กรมศาสนาจัดผ้ากฐินทาน
และเครื่องกฐินถวายไป ผู้ได้รับอาจถวายจตุปัจจัยที่วัดนั้นตามศรัทธา

ขั้นตอนเตรียม การทอดกฐิน

1. จองกฐินวัดราชภูร์วัดหนึ่ง แจ่งวัดและคนทั่วไป
2. เตรียมผ้ากฐินและเครื่องบริวาร
3. เจ้าภาพเตรียมองค์กฐินและเชิญแขกก่อนวัดทอด 1 วัน
4. เจ้าภาพนำผ้ากฐินและเครื่องบริวารไปไว้ในโบสถ์
5. เมื่อถึงวันทอดกฐิน เริ่มทอดตามวิธีการ

ขั้นตอน การถวายกฐิน

1. ประธานจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย
2. ทายกอาราธนาศีล ประธาน/ผู้ร่วมงานสมาทานศีล
3. ประธานถวายกฐิน กล่าวคำนมัสการพระพุทธรเจ้า
4. กล่าวคำถวายผ้ากฐิน
5. ประธานประเคนผ้ากฐินแก่พระสงฆ์ซึ่งนั่งลำดับที่ 2
6. ประธานสงฆ์กล่าวเพติยสงฆ์และกล่าวอนุโมทนา
6. ประธานในพิธีทำการกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศล

คำถวาย

ผ้ากฐิน

ตั้งนะโม (3 จบ)

อิ มัง มะ ยัง ภันเต สะปะริวารัง
กะฐินะ จีวะระกุสสัง สังขัสสะ โอโณชะยามะ
สาธุ โน ภันเต สังโฆ อิ มัง สะปะริวารัง
กะฐินะจีวะระกุสสัง ปะฏิคคัณหาตุ ปะฏิคคะ
ເຫດຕະວາ ຈະ ອີມີນາ ກຸສາສະນະ ກະຊີນັງ
ອັຕຕະຣິຕຕຸ ອັມหากັງ ทิฆะริตติง
หิตายะ สุขายะ นิพพานายะจะฯ

ศาสนาผี

อะไรนะ ??

เปิดป้าย ท้ายกัน

เลือกหมายเลขกันนะ

จัมที่หมายเลข เปิดแผ่นป้ายและทาย “ศาสนพิธี”

ศาสนพิธี

นี่คือ

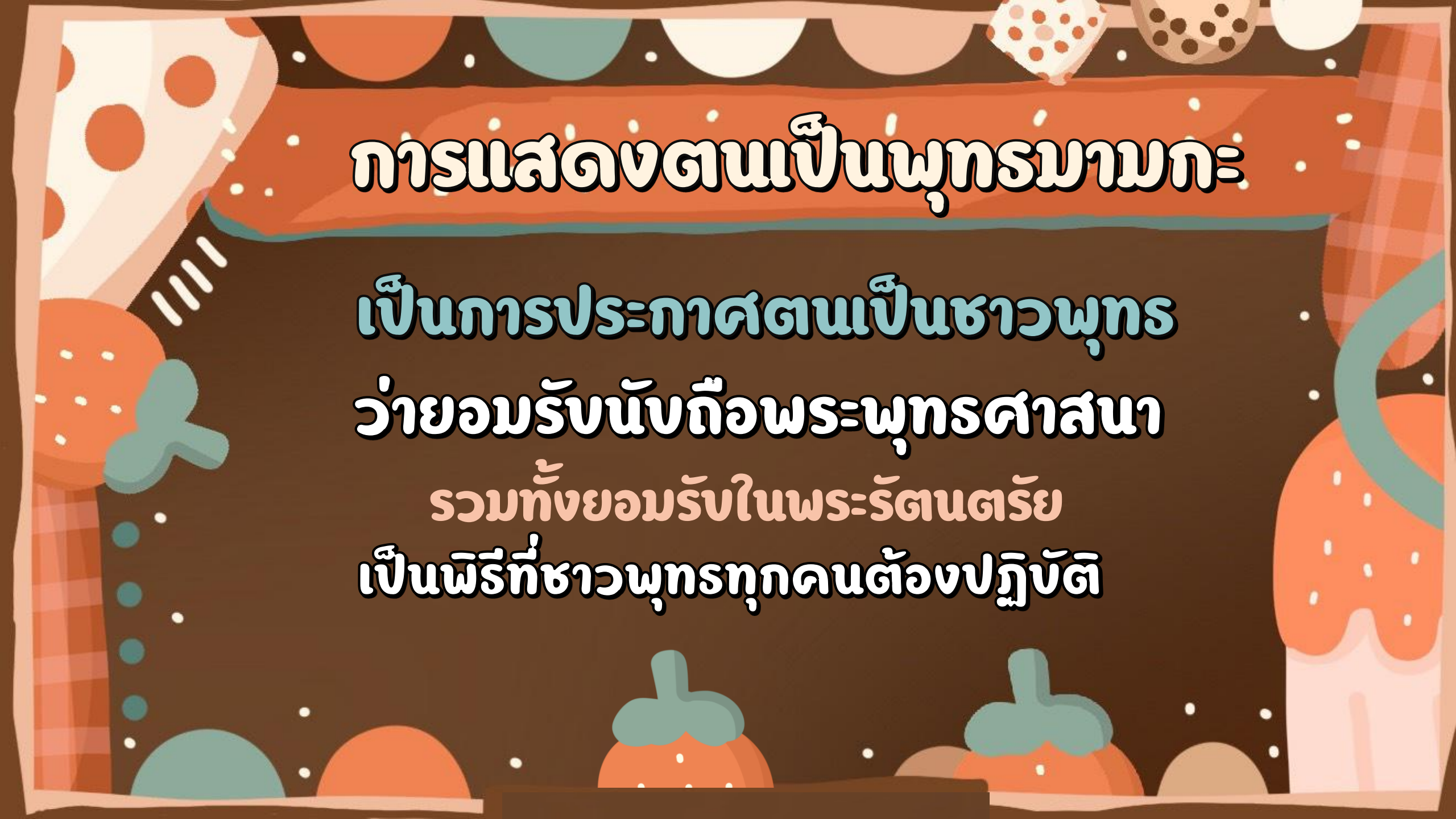
??

อะไร

1	2	3	4
5	6	7	8
9			
10	11	12	

จัมเจลย

การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

**เป็นการประกาศตนเป็นชาวพุทธ
ว่ายอมรับนับถือพระพุทธรศาสนา
รวมทั้งยอมรับในพระรัตนตรัย
เป็นพิธีที่ชาวพุทธทุกคนต้องปฏิบัติ**

ขั้นตอนการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

1. นิมนต์พระสงฆ์เข้าสู่พิธี ผู้แทนนักเรียนจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย
2. ทุกคนกล่าวคำบูชาพระรัตนตรัยและกราบเบญจางคประดิษฐ์
3. ผู้แทนนักเรียนถวายเครื่องสักการะและรายชื่อผู้เข้าร่วมพิธีแด่พระสงฆ์
4. ทุกคนกล่าวคำนมัสการพระพุทธรเจ้าและคำขอแสดงตนเป็นพุทธมามกะ
5. รับฟังโอวาทจากประธานสงฆ์ ผู้นำนักเรียนกล่าวคำอาราธนาศีล 5
6. พระสงฆ์ให้สมาทานศีล 5 ผู้ร่วมพิธีกล่าวตามเป็นตอนๆและอานิสงส์ศีล 5

การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

จากนั้นผู้เข้าร่วมพิธีรับบัตรพุทธมามกะ จึงถวายเครื่องไทยธรรมแด่พระสงฆ์
พระสงฆ์อนุโมทนา ผู้ร่วมพิธีกรวดน้ำ รังพร
และกราบพระสงฆ์ 3 ครั้ง เป็นอันเสร็จพิธี

คำขอแสดงตน

เป็นพุทธมามกะ

ตั้งนะโม (3 จบ)

อิหมัง มะยัง ภันเต สະปะริวารัง
กะฐินะ จีวะระกุสสัง สังขัสสะ โอโณชะยามะ
สาธุ โน ภันเต สังโฆ อิหมัง สະปะริวารัง
กะฐินะจีวะระกุสสัง ปะฏิคคัณหาตุ ปะฏิคคะ
ເຫດຕະວາ จะ อิมินา กุสเสนะ กะฐินัง
อิตถะรัตตํ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง
หิตายะ สุขายะ นิพพานายะจะฯ

การทำบุญ

งานอวมงคล

ทำอย่างไรกันบ้าง

ตามมาดูกันค่า .. Go Go

พิธีทำบุญงานอวมงคล

การทำบุญเพื่อกลับสิ่งชั่วร้ายกลายเป็นดี

เพราะ งานอวมงคล คือ งานไม่ดี งานเศร้าโศก

แต่การทำบุญในงานอวมงคลจะทำให้

สิ่งที่ไม่ดี เป็นสิริมงคลต่อไป

ระเบียบพิธีในการทำบุญงานอวมงคล

เช่นงานศพ

จัดบริเวณเช่นเดียวกับงานมงคล
แต่จะมีจัดที่ตั้งศพหรืออัฐิเพิ่มขึ้น
ไม่ควรจัดรวมกับที่ตั้งพระพุทธรูป

ไม่วางสายสิญจน์

งานอวมงคลไม่นิยมนวางสายสิญจน์
ไม่ต้องตั้งขันน้ำมนต์ มีแต่ผ้ากุชาโยง
หรือสายสิญจน์โยงจากศพแทน

ระเบียบพิธีในการทำบุญงานอวมงคล

การอาราธนา

จะมีการอาราธนาศีลและรับศีล
แต่ไม่มีอาราธนาพระปริตร
การทอดผ้าบังสุกุลมักทำท้ายพิธี

การเทศน์

หากมีการเทศน์ต่อจากพิธีทำบุญเลี้ยงพระ
เจ้าภาพจุดเทียน พระสงฆ์ขึ้นธรรมาสน์
ทายกอาราธนาธรรม ไม่ต้องอาราธนาศีล รับศีล

ศาสนพิธี

ของศาสนาอื่นๆ

ศาสนาผี

ศาสนาคริสต์

น้องๆรู้จักผีอะไรบ้าง

ลองช่วยกันตอบหน่อยนะ

บาทหลวง

ศาสนบุคคล
ของศาสนา
คริสต์

ศาสนพิธีของศาสนาคริสต์

ศีลล้างบาป

เป็นพิธีแรกที่ชาวคริสต์ต้องทำ
เพื่อแสดงตนว่านับถือศาสนาคริสต์
เหมือนกับพิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

ศีลกำลัง

เป็นพิธียืนยันความเชื่อ
ในการนับถือศาสนาคริสต์
โดยการเจมน้ำมันที่หน้าผาก

ศาสนพิธีของศาสนาคริสต์

ศีลอภัยบาป

เป็นการสารภาพบาปกับบาทหลวง
บาทหลวงเป็นตัวแทนของพระเจ้า
พระเจ้าจะเป็นผู้ยกบาปให้

ศีลมหา
สนิท

เป็นการเข้ารับฟังมิสซาในโบสถ์
ในทุกวันอาทิตย์ โดยมีการสวดมนต์
รับประทานขนมปังและเหล้าองุ่น

ศาสนาพริ

ศาสนาอิสลาม

น้องๆรู้จักพริอะไรบ้าง

ลองช่วยกันตอบหน่อยนะ

โต๊ะ
อิหม่าม

ศาสนบุคคล
ของศาสนา
อิสลาม

ศาสนพิธีของศาสนาอิสลาม

การแสดงความรักดีต่อพระเจ้า
จะต้องทำทุกวัน
วันละ 5 เวลา

เป็นการอดอาหาร 1 เดือน
ตั้งแต่รุ่งสาง-อาทิตย์ตก
เพื่อให้เข้าใจความลำบาก

การไปประกอบพิธีฮัจญ์
ณ นครเมกกะ
ประเทศซาอุดีอาระเบีย

ศาสนาพราหมณ์

ศาสนาฮินดู

น้องๆ รู้จักพิธีอะไรบ้าง

ลองช่วยกันตอบหน่อยนะ

พราหมณ์

ศาสนบุคคล
ของศาสนาฮินดู

ศาสนพิธีของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

ศราถ์

พิธีที่ลูกหลานทำบุญ
อุทิศส่วนกุศล
ให้บรรพบุรุษผู้ล่วงลับ

บูชาเทวดา

จัดขึ้นเพื่อบูชาเทวดา
ซึ่งแตกต่างกัน
ตามชนชั้นวรรณะ

สังสการ

เป็นการทำให้บริสุทธิ์
ทำเฉพาะผู้เกิดในวรรณะ
พราหมณ์ กษัตริย์ แพศย์

ปุงฉา
ทำเหมอง

หากประเด็นกัตตอาหารแล้ว
แต่เผชิญไปจับอีกครั้ง
ต้องทำอย่างไร ?

- ก. ต้องนำไปทิ้งเลยทันที
- ต้องประเด็นใหม่อีกครั้ง
- ค. ต้องให้คนอื่นประเด็นแทน
- ง. ไม่มีข้อใดถูกต้อง

ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง เกี่ยวกับ “การบวช”

- การบรรพชา คือ การบวชเป็นภิกษุ
- การอุปสมบท ต้องอายุ 20 ปีขึ้นไป
- สามเณรถือศีลทั้งหมด 10 ข้อ
- พระภิกษุถือศีลทั้งหมด 227 ข้อ

ศาสนพิธีใดที่ชาวพุทธ
ทุกคนต้องกระทำเพื่อ
แสดงว่านับถือศาสนาพุทธ

ก. การทอดผ้าป่า

ข. การทอดกฐิน

การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

ง. ตีลี้ยงบาป

ศาสนพิธีใดของ
ศาสนาอิสลามที่ต้องทำ
ทุกวัน วันละ 5 เวลา

การละหมาด

จ. การประกอบพิธีฮัจญ์

ค. การถือศีลอด

ง. การสังสการ

จับคู่ศาสนพิธี-ศาสนา

1. ตีลี้ยงบาป	ก. ศาสนาพุทธ
2. พิธีสังสการ	ข. ศาสนาคริสต์
3. พิธีบรรพชา	ค. ศาสนาอิสลาม
4. ถือนีลอด	ง. ศาสนาฮินดู
5. อารานาตีล	

